

IA 18654-F

P. hörd

PROTOKOLL fört vid vallningsförhör med finske medborgaren och chauffören LASSE Matti AINASOJA, svenskt pnr [REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
Anställd hos bussbolaget Pääkaupunkinlinjat OY.

Vallningen hållet måndagen den 17 maj 1999 med början kl 13.00. Vallningen utgår från posten i Mockfjärd, efter rån den 27 oktober 1983.

Förhørsledare:

Kriminalinspektör Jan Svelin

Närvarande vid vallningen:

Kriminalinspektör Lennart Gustafsson,
Palmegruppen samt
byråassistent, svensk- och finsktalande,
Marja Kauko-Kalajoki, KUT/RKP

Lasse Matti Ainasoja kommer att underrättas om att han skall vallas med anledning av att försöka utröna den plats, på vilken han dumpat revolver och ammunition efter rånet på posten i Mockfjärd den 27 oktober 1983.

Lasse Matti Ainasoja underrättas också om att vallningsförhöret kommer att ingå som en del i utredningen kring mordet på Olof Palme.

Vallningen kommer att upptas på kassetband i dialogform och videofilmas av ovanstående Gustafsson.

22/9-99 sl

Lasse Matti Ainasoja kommer framledes i vallningsförhöret att kallas vid sitt förnamn, Lasse.

1.

Väl situerad utanför den tidigare platsen på Hedvägen i Mockfjärd, där dåvarande postkontoret låg, som idag är rivet och efter att ha konstaterat, på karta, hur omgivningen ser ut från Hedvägen, har Lasse bestämt sig för att man åkte österut Hedvägen, således mot samhället Myrholen. Lasse har i det sammanhanget berättat att man tidigare hade en planering när det gällde rånet vid posten, att man skulle ta en bank, som låg alldeles intill, således ett planerat dubbelrån. På grund av händelserna inne på posten blev det inte något rån på banken, men riktningen efter postrånet är österut mot samhället Myrholen och förbi de banklokaler man tänkt råna inledningsvis. Tillfrågad uppger Lasse, att han direkt efter rånet på posten lägger sig ner på golvet i baksätet. Vidare uppger Lasse att även [REDACTED] kryper ner och lägger sig på framsätets golv. Den ende som syns är [REDACTED] som kör bilen.

2.

Väl framkommen till en järnvägs korsning efter Hedvägen uppger Lasse, att man passerat över järnvägs korsningen och strax därefter svängt höger mot samhället Myrholen.

3.

Efter cirka tre kilometer kommer vi in till byn Myrholen och passerar igenom denna, då det till synes endast finns en huvudväg rakt igenom. Strax efter det vi passerat byn Myrholen uppger Lasse, att han suttit upprätt i fordonet, efter det man passerar över en älv och detta för att se huruvida någon följde efter dem. I en korsning strax efter byn Myrholen, där alternativet finns rakt fram eller snett

höger, väljer vi, efter att ha tittat på kartan, vägen rakt fram då vägen åt höger, enligt kartan, går enbart fram till en gård. Framkommen till en korsning, cirka en och en halv kilometer efter byn Myrholen, kommer en större väg och där viker vi höger, strax efter högersvängen passerar vi över en 4. bro med en bäck under.

5.

Efter ytterligare några hundra meter delar sig vägen i en väg rakt fram och en väg höger. Lasse säger att de svänger höger.

6.

Framkommen till en korsning, där skyltan Tansåhytta står och även det s k fornminnesmärket, uppger Lasse att man åker rakt fram. Strax efter vägkorsningen mot Tansuhytta går en liten väg in till vänster, vi passerar också denna väg. I detta sammanhang tillfrågas också Lasse om han kan minnas när och var man bytte bil, således från rånarbilen, en Volvo PV, till flyktbilen, en Volvo av modell 144 eller 142. Lasse uppger att han idag inte kan minnas exakt var man bytte bilen efter vägen, men säger att det var något sandtag eller liknande i närheten. Vidare säger han att vi snart borde komma fram där man ser rätt mycket vatten och på kartan framgår och Lasse hänvisar även till den och säger, att vi kommer fram mot älven ytterligare en gång.

7.

Efter ytterligare ungefär en kilometer går en väg åt höger märkt Lillstupet. Lasse tillfrågas om man fortsätter rakt fram eller viker vägen höger mot Lill-stupet. Lasse uppger att man åker rakt fram. Strax efter vägen mot Lillstupet kommer den väg vi åker på ner mot kanten av älven, mellan vägen och älven ligger ett järnvägsspår.

8.

I det här sammanhanget säger Lasse, att han minns att han satt upp vid det här aktuella tillfället när man passerade vid älven och där järnvägen också syns och löper parallellt med den väg man färdas. Vid det här tillfället, säger Lasse också, att rent logiskt sett bör de ha bytt bil någonstans här i närheten, då det började bli tillfälle för detta. Han minns dock inte platsen för bilbytet idag.

9.

Vi stannar fordonet efter den väg som löper parallellt med järnvägen vid älven vid en liten sjö på vänster sida, benämnd på kartan som Lusknäppviken och tillfrågar Lasse om denna sjö kan vara aktuell, han säger att den inte är aktuell. Tillfrågad om storleken är något som han skulle kunna jämföra med det finska uttrycket "lambi", alltså damm, säger Lasse att den aktuella dammen "lambin" är större än den som finns till vänster om oss och som heter Lusknäppviken. Efter vägen som går längs med älven här, ser Lasse ett flertal ställen där han idag skulle kunna tänka sig ha ställt en flyktbil, men vet således inte exakt var bytesbilen och flyktbilen skiftades.

10.

På ett ställe av vägen som löper längs med järnvägen och älven finns det två stycken mindre vattenansamlingar så att vägen går som på en liten remsa över denna. Lasse tillfrågas om han tycker sig känna igen platsen och säger, att han tycker sig göra detta. Tillfrågad om han sitter upp vid tillfället är han inte riktigt säker på det, men säger att han kan ha tittat upp för att se detta. Vägen följer järnvägen och Västerdalälven under en sträcka av cirka tre till tre och en halv kilometer, där vägen sedan går från och lämnar älven och järnvägen och går in mot ett område benämnt Stormyran.

11.

I nästa korsning benämnd Salån håller vi riktningen höger och fortsätter upp mot det tidigare nämnda Stormyran. Tillfrågad uppger Lasse, att när han var tillsammans med [REDACTED] och rekade för att möjligtvis hitta den plats där man dumpat vapnet, således under 1991 eller 1992, uppger Lasse att man åkt från posten i Mockfjärd mot den plats där senare vapen och ammunition dumpades och att man färdas efter dessa vägar som vi nu åker på. Dock säger Lasse att han själv då inte hade tillgång till någon karta och att det var [REDACTED] som gjorde vägvalet.

12.

Strax efter Stormyran passerar vi en järnvägs korsning, obevakad sådan, Lasse tillfrågas om han kan komma ihåg denna korsning och svarar på detta nej. Lasse tillfrågas om man nu, när man passerat Stormyran, åker i en bytesbil efter flyktbilen. Lasse uppger att det har man säkert gjort vid detta tillfälle redan, men han minns inte platsen eller den lilla väg där bytesbilen stod.

13.

Efter ytterligare någon kilometer efter Stormyran kommer vi in i samhället Hagen som ligger på östra sidan av Västerdalälven. Spontant säger Lasse under färden genom Hagen att han har något minne av en järnvägsbro och att det möjligtvis kan vara en sådan man färdats över Västerdalälven för att komma på norrsidan om denna.

14.

Tillfrågad om en gångbro i trä som vi passerar strax efter samhället Hagen om han känner igen denna, uppger Lasse att han har sett den del broar, men han kan inte känna igen att han har sett denna gångbro.

15.

Strax efter gångbron löper vägen alldeles intill Västerdalälven. Vid detta tillfälle säger Lasse att han tycker sig känna igen platsen, älven vidgar sig något och är som en bukt mot östra sidan.

16.

Efter vi har passerat byn Hagen och vägsträckan tätt efter älven kommer vi fram mot en by benämnd Sunnanbyn.

17.

I byn Sunnanbyn går en äldre träbro tvärs över älven till byn Floda, således norr om älven. Lasse säger spontant att det var den bron de åkte över och att det är den bron som han har benämnt som järnvägsbro tidigare, då han trodde att detta var en sådan. Han vill ändå lämna öppet om man möjligtvis fortsätter efter älven och åker en annan bro över, men säger att det är troligtvis denna bro som han kan minnas att de åkte över. Han säger vidare att vid det här tillfället hade han tagit fram vapnet och var redo för att skjuta om det skulle vara så att någon stoppade dem vid bron. Idag är bron avspärrad för fordonstrafik så att vi ej kan åka över denna bro, dock om den är aktuell kommer vi att fortsätta vallningen på andra sidan bron efter att ha passerat över en intilliggande bro. Lasse uttrycker ett önskemål att åka i den parallellbron som finns något vid sidan om den aktuella träbron för att vara hundra procentigt säker om han bara sett bron eller om han också passerat över träbron.

18.

Vi fortsätter på sydsidan om Västerdalälven efter att ha passerat träbron över till Floda och åker mot samhället Forsgärdet, där nästa bro går över Västerdalälven. Efter att ha åkt över parallellbron till den tidigare nämnda bron vid Floda uppger

Lasse, att han är osäker på om vilken bro man färdas över. Han minns dock den tidigare nämnda träbron, men har vid vallningen svårt att komma på vilken av de två broarna det är. Sammanfattningsvis kan sägas att Lasse är säker på att man, vid någon av dessa två broar som nämns tidigare, har man åkt över Västerdalälven.

19.

Vi fortsätter nu efter den senare bron, Järnbron, och åker fram till den större vägen som löper mellan Bjurås och Vansbro och svänger denna mot Bjuråshållet. Vägnumret är 71 på vägen mellan Vansbro och Bjurås. Lasse har därefter sagt att vi ska åka mot samhället Floda, en sträcka på cirka en och en halv kilometer från den plats där vägen över bron kommer ut på väg 71. Tillfrågad huruvida Lasse sitter upp eller ligger ner efter det man kommit över broarna uppger Lasse, att direkt efter broarna sitter han upp, men när man börjar närma sig samhället Floda lägger han sig ner igen.

20.

Framkomna en bit in i samhället Floda skyltas det till vänster Mosel 1 och Älgberget 19 vidare Folkpark, där viker vi mot Mossel. Väl inkomna på vägen mot Mosel tillfrågas Lasse om han tycker sig känna igen någonting bl a en typ av Folkpark som vi passerar. Lasse säger att han inte känner igen någonting. Tillfrågad uppger Lasse, att han fortfarande låg på golvet i bilen.

21.

Efter några hundra meter in i samhället Mosel går en väg till höger, österut, och här en vägskylt Skeberg 16 och här övergår vi nu från asfalt till grusväg. Lasse säger spontant efter det man vikt mot Skeberg 16, att ungefär vid denna plats uppmanar han [REDACTED] att vid första lämpliga tillfälle stanna så att man skulle

kunna göra sig av med det aktuella vapnet/revolvern och ammunitionen. Tillfrågad om vem som hade tillsyn över vapnet och ammunitionen, uppger han att det var han själv som hade detta. En bit in på vägen mot Skeberg, cirka en kilometer, tillfrågas Lasse huruvida han fortfarande ligger kvar på golvet. Lasse uppger då att han halvsitter och tar del av en del av omgivningen.

22.

Vi passerar en vägbom efter vägen mot Skeberg där en skylt märkt Sandviken finns. Lasse tillfrågas om han tycker sig känna igen något av detta och säger att han inte gör det.

23.

I samband med att vi färdas över en utförsbacke i vägen mot Skeberg och passerar en elstolpe märkt 51, där vi vid första tillfället kan se en liten del av sjön Flosjön, säger Lasse spontant att här var det, här är stället och där kan man se stugan. När vi står och tittar från vägen ner mot sjön säger Lasse, att vid det aktuella tillfället 1983 kunde man se sjön bättre, men säger att den stuga som finns något längre fram, cirka hundra meter längre fram, syntes denna inte vid tillfället. Hade de känt till att det låg en stuga där hade de inte gått ner till sjön. Tillfrågad uppger Lasse, att han har vapen och ammunition med sig ner till strandkanten.

24.

Väl framme vid strandkanen överlämnar han vapen och ammunition, som då förvaras i en plastpåse, han överlämnar denna till [REDACTED] för att själv titta sig omkring för att se att ingen person såg vad som hände. Därefter ser han att [REDACTED] kastar påsen med vapen och ammunition i sjön. Lasse uppger att påsen bör ha hamnat fyra till fem meter ut från strandkanten, något snett. Lasse

uppger, att vid det aktuella tillfället var det något lägre vatten, varför nu vid det aktuella vallningstillfället bör det vara nio till tio meter ut från stranden. Efter att ha gått ner från stolpe 51 och rakt ner mot sjön, uppger Lasse, att aktuell sökbredd efter strandkanten kan vara ca 15 meter

Lasses minnesbild idag är, att man tillsammans med vapen och ammunition så kastas också hölstret. Tillfrågad uppger Lasse att vegetationen mellan väg och den aktuella sjön idag är mycket tätare och att man vid det aktuella tillfället, 1983, mycket tydligare kunde se sjön från vägen. Tillfrågad om de tidigare uppgifter han lämnat om, att ammunition skulle ha kastats eller fallit på marken, mellan vägen och den plats där vapen och ammunition kastades eller möjligtvis mellan där han kastade rånarluvorna och vägen, uppger Lasse, att det mycket väl kan vara båda platserna som är aktuella. Lasse säger i det här sammanhanget, att han vill minnas, att det var något hål i kassen där vapen och ammunition förvarades och att det var därför som patroner kan ha fallit ur. Han har dock inget minne idag av, att han själv skulle ha kastat några patroner efter vägen. Vid kontroll av den stuga som ska ligga i direkt anslutning till den plats där man kastat vapen och ammunition för att se huruvida det är rätt ställe. Lasse säger, att hans minnesbild är att det fanns en stuga med ett litet förråd vid sidan om. Idag, säger Lasse, att det har kommit upp en ny stuga och det nämnda förrådet är borta i övrigt stämmer platsen. Vid kontroll av stugan går vi också ut på den lilla udde som vid lågvatten skulle kunna vara en anslutning över till andra sidan sjön och som skulle kunna sluta den här delen av sjön och göra den till en damm. Lasses minnesbild är att det möjligtvis fanns några pålar vid det här aktuella sundet och inne i viken, strax intill, ligger en gammal broliknande konstruktion som möjligtvis kunnat härröra från någon anslutning över den här delen av sundet. Det går också att konstatera att vass är på väg att växa upp vid sundet och som mycket väl kan täcka hela sundet när den är uppvuxen på sommaren. Ute på

udden pekar Lasse vidare ut över den större sjön och säger, att möjligtvis har han en minnesbild av, att det var någon typ av badstrand och att han tittat så långt bort så att ingen skulle se när man kastade plastpåsen med vapen och ammunition. När vi vänder oss på udden mot den aktuella strandkanten, där själva ikastningen skall ha skett, ber vi Lasse berätta om var någonstans på stranden han stod när [REDACTED] kastade i plastpåsen. Lasse pekar på ett par dubbelbjörkar som finns vid den aktuella stranden och säger att strax hitom, således mot udden, bör det ha varit enligt hans minnesbild. Efter att ha kastat påsen med vapen och ammunition återvänder Lasse och [REDACTED] direkt upp, rakt upp mot vägen igen där man har bilen stående för fortsatt färd efter vägen mot Skeberg. Efter att ha varit nere vid strandkanten och den tidigare nämnda sjön, där kastet av vapen och ammunition skall ha skett, fortsätter vi efter vägen mot Skeberg väster om Flosjöns strand och passerar bl a förbi 25.

Sandviken, vilket är en större ansamling av små sommarstugor som ligger vid Flosjön.

26.

Vid vägen mot Skeberg, efter korsvägen upp mot Sången, finns en liknande vik i sjön Flosjön som den vi tidigare tittat på. Denna vik ligger mitt emot Harpickön. Lasse kontrollerar så att det inte är den här viken som kan vara det ställe där man slängt vapen och ammunition. Efter att Lasse har varit nere vid strandkanten och tittat i den aktuella viken i Flosjön så tycker Lasse att det inte stämmer med den plats som vapnet kastades på, bl.a. finns ingen stuga vid denna vik. De facto kan konstateras att denna del av Flosjön, denna lilla vik är, väldigt lik den tidigare viken som Lasse pekat ut som aktuell plats. Strax efter vik nummer 2 finns en liten ansamling av stugor modell fåbod. Efter att ha tittat på platsen säger Lasse att det motsvarar inte utseendet på de stugor som han minns fanns vid den vik där vapnet och ammunitionen kastades. Efter att ha kontrollerat vik nummer 2

uppger Lasse att han inte finner denna plats som lika trolig som den första viken vi tittat på. Vid det andra uppgivna tillfället, där det skulle ha kastats rånarluvor och en del lös ammunition eller möjligtvis tappats på vägen ner mot sjön. Efter att ha åkt vägen mellan vik nummer 2 till korsningen där en²⁷. minnessten står uppställd, hittar inte Lasse någon plats som passar in på den plats där han kastade rånarluvorna och ammunition. Lasse tittar på medhavd karta märkt Vansbro, grönt kartblad, och ser att norr om Flosjön finns en sjö benämnd²⁸. Djursjön och säger spontant att möjligtvis kan det vara denna sjö där man har slängt rånarhuvorna, varför han uppmanar oss att köra mot Djursjön. När befinner oss strax söder om Djursjön och passerar ett skogsområde, säger Lasse spontant, att så här såg terrängen ut där man provsköt vapnet. Terrängen kan beskrivas något lågvuxen tallskog och med inslag av lite björkar. Efter att ha stannat till i södra änden av Djursjön och därefter färdats norrut efter Djursjöns strand, cirka två kilometer, uppger Lasse att det inte är i Djursjön han kastat rånarluvorna. Han säger att han söker efter en plats som ligger i jämnhöjd med vägen och rätt nära vägen och som är riklig på småsten. Sten som användes för att sänka rånarluvorna i sjön. Efter att ha konstaterat att det inte är Djursjön säger Lasse, att han känner sig säker på att han kastat både vapen, ammunition och därefter rånarluvorna i Flosjön, således har båda kasten skett i Flosjön.

29.

Efter cirka fyra kilometer lämnas Djursjön kommer en korsning där Lasse vill vika höger, efter överläggning kör vi vänster mot en skylt där det står Levande Fäbod.

30.

Väl kommen upp till Ljusbodarna, ca tre kilometer från vägskälet kommer vi till en skylt märkt Jaktstuga där vi viker höger och tar direkt upp för en backe och

ovanför backen ser vi en fäbod med två kraftiga stolpar med små tak. Lasse säger, att han känner igen platsen och säger att här är det och pekar ut var man parkerat flykt bilen. Fäboden har ett härbre till vänster om infarten, som det står namnet Ersaholz på. Därefter finns ett stockvirkeshus på höger sida, utbyggd med vanliga bräder, mitt emot detta finns ett litet härbre med ett garage på vänster sida och ett förråd på höger sida. Rakt fram mellan husen kan man se en brunn och en flaggstång. En brunn som har en hink hängande vid sidan om själva brunnslocket. Vidare finns ett litet tak byggt över brunnen. Till vänster om brunnen finns ett utedass, som man ser när man kommer lite längre in på gården. I samband med att vi går syn på fäboden tillfrågas Lasse om var den aktuella släpkärran, som togs ut från garaget ställdes, så uppger Lasse att den ställdes på gaveln till förrådet, således motstående gavel till det garage som finns, varefter bilen ställdes i garaget. Efter syn och fotografering av fäboden, åker vi samma sträcka tillbaka som vi åkt till fäboden.

Utan att kunna ange platsen uppger Lasse ånyo, att sträckan mellan Djursjön och Flosjön, där landskapet är mycket berg och dal, med största sannolikhet är det området i vilket man provsköt revolvren dagen innan rånet i Mockfjärd. Efter vi ånyo passerar norra änden av Flosjön kan fortfarande inte Lasse bestämma platsen för där man slängt rånarluvorna, men han är helt säker på att det har skett i Flosjön. Tilläggas kan här, att lokal polis upplyser om, att norra änden av sjön delvis har förändrats både till markvegetation och till byggnader, varför det kan vara svårt att känna igen platsen. Efter att ha passerat Flosjön åker vi tillbaks till Mockfjärd.

Första delen av vallningen avbryts i samband med att vi återvänder till Mockfjärd. Från Mockfjärd startar vi nu en ny vallningsrunda med att åka över

en annan väg över älven för att kontrollera och eventuellt utesluta denna väg, som en trolig flyktväg efter postrånet i Mockfjärd.

31.

I samband med den andra vallningen går vi ej över järnvägsövergången inne i Mockfjärds samhälle, utan fortsätter rakt fram på höger sida om järnvägen och går över vid en obevakad järnvägsövergång strax innan byn Myrholen.

32.

Efter ha kört cirka fyra kilometer från Myrholen går en väg in till höger som heter Transå Hytta och där passerade vi även vid första vallningen, cirka två hundra meter efter detta 33. går en liten väg in till vänster och vi svänger nu in på den lilla vägen och kommer att följa den några hundra meter framåt. Vid det här aktuella tillfället kommer Lasse att förevisas den plats där man lämnade rånarbilen och bytte till [REDACTED] Volvo.

34.

Efter att ha åkt cirka tvåhundra femtio meter på vägen finns en liten breddning av vägen där man också kan förmärka en liten grustäkt. Lasse tillfrågas om detta skulle kunna vara platsen för bilbytet och Lasse säger att så kan var fallet. Han tycker sig känna vissa likheter med den plats som var aktuell vid bilbytet.

35.

Efter besök av den platsen återgår vi ut till den väg där Lasse också informeras att det framgår att man vikt till vänster efter man kommer ut på stora vägen via bilspår. Efter att ha varit inne på den väg som bilbytet skedde på så fortsätter vi ånyo samma väg som vi tidigare åkt, 36. fram till en korsning märkt Lillstupet där vi tar höger och lämnar den tidigare vallningens färdväg. Strax efter

vägavslutet kommer vi fram till en kraftverksdamm med en bro på ovan-sidan, som gör att man kan komma över på andra sidan älven. Lasse tillfrågas om han känner igen kraftverksdammen och uppger då att han tycker sig känna igen dammen som när man rekade inför rånet, som en alternativ överfartsväg över älven.

37.

Väl komna över bron, över kraftverksstationen, viker vägen höger och går ut mot väg 71.

38.

Framkomna till väg 71 passeras den rakt över så att man åker in i byn på norrsidan om väg 71, vilken kallas Borgsheden och Högberget. Framkommen till den del av byn som kallas Högberg säger Lasse spontant, att han tycker sig känna igen att det här är också en av de vägar som de använt när de har rekat inför rånet.

39.

En bit in i byn Högberget tar vi vänster vid en skylt Västanfors och en mindre grusväg, som går direkt upp till nordspetsen av Flosjön och den tidigare nämnda minnesstenen. En bit inkommen på nämnda grusväg tillfrågas Lasse om han känner igen vägen uppger Lasse, att han känner igen vägen som en väg som han färdats på innan rånet när man varit uppe vid [REDACTED] [REDACTED] sommarstuga för att förbereda inför rånet. Lasse är säker på att man inte åkt denna väg efter rånet upp till Flosjön. Framkomna till nord-spetsen av Flosjön konstaterar Lasse att nu ligger alltså vattnet på vänster sida om färdriktningen. Lasse uppger att under hela den flyktresa man gjorde efter rånet ligger allt vatten på höger sida. Han är säker på, att det som händer, efter rånet, kastandet av

vapen, ammunition och senare rånarluvor, sker innan man kommer fram till den sten som ligger direkt norr om Flosjön, en sten som är märkt med en text, där det står Leksand Floda vägsamfällighet 700 skogsägare byggde vägen 1958 till 1961. Lasse säger här spontant att han dock inte minns att han sett någon text på den sten, vilken också skall ha lutat något.

40.

Väl framkomna till stenen och t-vägs korsningen, vägen mellan Dala Floda och Leksand strax norr om Flosjön, avbryts vallningsrunda två med alternativ väg och vi återgår till Borlänge.

Detta har lästs in på band i samband med att vi kört bil längs de aktuella vägarna den 17 maj 1999.

Jan Svelin

Krinsp

/sb